

משנה:

מאימתי קורין את שמע בערבין?

משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן עד סוף

האשמורה הראשונה, **דברי רבי אליעזר**.

חכמים אומרים: עד חצות.

רבן גמליאל אומר: עד שיעלה עמוד השחר.

מעשה ובאו בניו מבית המשתה, אמרו לו: לא קרינו

את שמע, אמר להם: אם לא עלה עמוד השחר

חייבין אתם לקרות.

ולא זו בלבד אמרו, אלא כל מה שאמרו חכמים עד

חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר הקטר חלבים

ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר, וכל הנאכלים

ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר, אם כן,

למה אמרו חכמים עד חצות? כדי להרחיק אדם מן

העבירה.

גמרא:

תנא היכא קאי דקתני מאימתי?
ותו, מאי שנא דתני בערבית ברישא?
לתני דשחרית ברישא!

◦ תנא אקרא קאי, דכתיב: "בשכבך ובקומך."
◦ והכי קתני: זמן קריאת שמע דשכיבה אימת? משעה
שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן.
◦ ואי בעית אימא: יליף מברייתו של עולם, דכתיב
(בראשית א') "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד".

אי הכי, סיפא דקתני: בשחר מברך שתים
לפניה ואחת לאחריה בערב מברך שתים
לפניה ושתים לאחריה- לתני דערבית
ברישא!

תנא פתח בערבית והדר תני בשחרית, עד דקאי
בשחרית פריש מילי דשחרית, והדר פריש מילי
דערבית.

אמר מר: משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן.

מכדי, כהנים אימת קא אכלי תרומה משעת צאת
הכוכבים-לתני משעת צאת הכוכבים!

מלתא אגב אורחיה קמשמע לן: כהנים אימת קא
אכלי בתרומה משעת צאת הכוכבים, והא
קמשמע לן: דכפרה לא מעכבא.

כדתניא: "ובא השמש וטהר" ביאת שמשו מעכבתו
מלאכול בתרומה ואין כפרתו מעכבתו מלאכול
בתרומה.

וממאי דהאי "ובא השמש" ביאת השמש? והאי וטהר טהר
יומא?

דילמא ביאת אורו הוא, ומאי וטהר, טהר גברא!

❖ אמר רבה בר רב שילא: אם כן לימא קרא
"ויטהר", מאי וטהר טהר יומא!

❖ כדאמרי אינשי: איערב שמשא ואדכי יומא.

במערבא הא דרבה בר רב שילא לא שמיע להו.
ובעו לה מיבעיא: האי ובא השמש ביאת שמשו הוא, ומאי
וטהר טהר יומא, או דילמא ביאת אורו הוא, ומאי וטהר
טהר גברא?

והדר פשטו לה מברייתא: מדקתני בברייתא סימן לדבר
צאת הכוכבים.

שמע מינה: ביאת שמשו הוא, ומאי וטהר טהר יומא.

אמר מר: משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן.
ורמינהו: מאימתי קורין את שמע בערבין? משהעני
נכנס לאכול פתו במלח, עד שעה שעומד ליפטר מתוך
סעודתו.

סיפא ודאי פליגא אמתניתין רישא, מי לימא פליגא
אמתניתין?

לא, עני וכהן חד שיעורא הוא!

ורמינהו: מאימתי מתחילין לקרות קריאת שמע
בערבית? משעה שבני אדם נכנסין לאכול פתן בערבי
שבתות, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: משעה
שהכהנים זכאין לאכול בתרומתן, סימן לדבר צאת
הכוכבים. ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר,
שנאמר (נחמיה ד') "ואנחנו עושים במלאכה וחצים

מחזיקים ברמחים מעלות השחר ועד צאת הכוכבים",
ואומר (נחמיה ד') "והיו לנו הלילה משמר והיום
מלאכה."

מאי "ואומר"? וכי תימא מכי ערבא שמשא ליליא
הוא, ואינהו דמחשכי ומקדמי, תא שמע: "והיו לנו
הלילה משמר והיום מלאכה".

קא סלקא דעתך דעני ובני אדם חד שעורא
הוא, ואי אמרת עני וכהן חד שעורא הוא
חכמים היינו רבי מאיר!

אלא שמע מינה: עני שעורא לחוד וכהן
שעורא לחוד!

לא, עני וכהן חד שעורא הוא, ועני
ובני אדם לאו חד שעורא הוא.

ועני וכהן חד שעורא הוא?

ורמינהו: מאימתי מתחילין לקרות שמע בערבין?

משעה שקדש היום בערבי שבתות, דברי **רבי אליעזר**.

רבי יהושע אומר: משעה שהכהנים מטוהרים לאכול בתרומתן.

רבי מאיר אומר: משעה שהכהנים טובלין לאכול בתרומתן.

אמר לו **רבי יהודה**: והלא כהנים מבעוד יום הם טובלים!

רבי חנינא אומר: משעה שעני נכנס לאכול פתו במלח.

רבי אחאי, ואמרי לה **רבי אחא**, אומר: משעה שרוב בני אדם

נכנסין להסב.

ואי אמרת עני וכהן חד שעורא הוא רבי חנינא היינו
רבי יהושע!

אלא לאו שמע מינה: שעורא דעני לחוד, ושעורא
דכהן לחוד, שמע מינה.

הי מינייהו מאוחר? מסתברא דעני מאוחר, דאי אמרת
דעני מוקדם רבי חנינא היינו רבי אליעזר אלא לאו שמע
מינה דעני מאוחר, שמע מינה.

Halajá lema'asé (Keriat Shemá 1.9)

איזה הוא זמן קרית שמע בלילה--מצותה משעת יציאת
הכוכבים, עד חצי הלילה; ואם עבר ואיחר, וקרא עד שלא
עלה עמוד השחר--יצא ידי חובתו: שלא אמרו עד חצות,
אלא כדי להרחיק את האדם מן הפשיעה.